Írta: Adminisztrátor
2017. szeptember 12. kedd -

Budapest, 2017. szeptember 12. - **Gulyás Gergely, az Országgyűlés alelnöke szerint Göncz Árpád akkori köztársasági elnöknek és az Alkotmánybíróságnak (Ab) "negatív értelemben vett súlyos történelmi felelőssége", hogy az 1989-90-es rendszerváltás után nem léphetett hatályba az igazságtételi törvény.**

Gulyás Gergely (Fidesz), aki az Országgyűlés törvényalkotási bizottságának elnöke is, a témában rendezett budapesti konferencián azt mondta: az erkölcsi rend helyreállításához szükséges döntés volt ennek a törvényjavaslatnak a benyújtása és elfogadása.

Az Országgyűlés 1991. november 4-én fogadta el az 1944. december 21. és 1990. május 2. között elkövetett és politikai okból nem üldözött súlyos bűncselekmények büntethetőségéről szóló, Zétényi-Takács néven is emlegetett törvényt, amely azonban nem lépett hatályba.

Gulyás Gergely azt mondta, hogy az akkori köztársasági elnök és az Ab között érdemes különbséget tenni, hiszen - mint fogalmazott - míg az "Alkotmánybíróság ettől a rossz döntéstől eltekintve a demokratikus rendszerváltozás folyamatában összességében pozitív szerepet játszott, addig Göncz Árpádról ez sem mondható el".

Semmilyen bosszúállási szándék nem jellemezte 1990 után az Antall-kormány mögött álló parlamenti többséget, hiszen az igazságtételi törvény három büntetőjogi tényállás esetén - hazaárulás, emberölés, halált okozó testi sértés - mondta volna ki, hogy az elévülés az új Országgyűlés alakuló üléséig nyugodott. Továbbá a jogszabály lehetővé tette volna minden esetben a korlátlan enyhítést - emelte ki a politikus.

Gulyás Gergely a konferencia címéről szólva - amely Hugo Grotius, a modern nemzetközi jog megteremtőjének idézett mondata, "az nem lehet, hogy súlyos bűntett ne legyen büntethető" - kijelentette: a magyarországi igazságtétel története azt mutatja, hogy a pozitív jog alapján állva súlyos bűntett - igenis - maradhat büntetlenül.

Kevés olyan példa van a politikában arra, hogy a napi politika és a történelmi távlat milyen mértékben állhat egymással szemben, mint 1990 után az igazságtétel ügyének a képviselete az első törvényhozási időszakban - mondta.

Gulyás Gergely szerint a napi politikai érdek, a rendszerváltással együtt járó csalódottság, a Kádár-rendszer iránti nosztalgia együtt azt eredményezték, hogy komoly társadalmi támogatottság nélküli célkitűzés volt az igazságtétel. "Akik bölcsek voltak, már akkor is látták, hogy az erkölcsi alapok megrendítése hosszútávon olyan következményekkel jár, amely a rendszerváltozás káros oldalához tartozhat" - fogalmazott. Ezért nagyon sajnálatos, hogy a büntető igazságtétel terén az erkölcsi igazságtételnek megfelelő jogszabályok nem léptek hatályba - tette hozzá.

Ugyanakkor felhívta a figyelmet: az erkölcsi elégtételek közé tartozik, hogy az új Országgyűlés első törvénye 1956 emlékét örökítette meg, és ma az alkotmány preambulumában az áll: szabadságunk az 1956-os forradalomból és szabadságharcból sarjadt ki.

Az első törvényhozási többség a kárpótlás, az életjáradékok terén is "egy igaz, helyes, de népszerűtlen" szerepet vállalt. Először az életüktől és szabadságuktól politikai okokból jogtalanul megfosztottak kárpótlása szóló 1992-es törvény volt az, amely kárpótlásra való alanyi jogosultságot biztosított az 1939 márciusa és 1989. október 23. között életüktől és szabadságuktól megfosztottaknak. A rendelkezés alapján több mint negyedmillió ember kapott kárpótlást: életvesztés jogcímén 1200-an, deportálás miatt 38 ezren, munkaszolgálat miatt 15 ezren, Szovjetunióbeli kényszermunka miatt 210 ezren. Ezt később kiegészítette a nemzeti

gondozásról szóló törvény.

A kommunista nyugdíjak felülvizsgálatáról szólva Gulyás Gergely elmondta, hogy 1991-ben 4763 ügyben született a mérsékléséről vagy megszüntetésről határozat.

Szólt arról, 2011-ben az alaptörvény elfogadásakor az volt a kérdés, hogy a megkésett igazságtételre van-e még lehetőség vagy már időszerűségét vesztette. Úgy gondolták, attól, hogy valami megkésett, még mindig lehet aktuális, és az erkölcsi rend helyreállítása érdekében egyértelműen kimondták, hogy az elévülés nyugodott az új alaptörvény hatályba lépéséig.

A lex Biszkuként is emlegetett jogszabály gyakorlatilag lemásolta a Zétényi Zsolt-Takács Péter féle igazságtételi törvényjavaslat megoldását - mondta Gulyás Gergely, aki szerint az, hogy még ez sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, sokkal inkább az idő múlásának a következménye, nem az igazságszolgáltatás működésének hibája.

A diktatúrákat követő szembenézésről szólva a legsikeresebb útnak a kelet-német és a cseh igazságtételt nevezte. Mindkét országban lehetővé tette a törvényhozói akarat, hogy a diktatúra ideje alatt nem üldözött bűncselekmények tetteseinek felelősségre vonása megtörténhessen. Ezt, a magyar gyakorlattal szemben, az ottani alkotmánybíróságok egyetértése követte - emelte ki.

A Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) és a Konrad-Adenauer-Stiftung által rendezett tanácskozáson Földváryné Kiss Réka, a NEB elnöke felidézte, hogy 1993-ban is készült egy igazságtételi törvény, de az sem lépett végül hatályba.

Közölte azt is, hogy a NEB hároméves fennállása alatt több mint ezer olyan egykori pártállami vezető életpályáját tette közzé, aki annak idején a kommunista diktatúra működtetője volt.

Frank Spengler, a Konrad-Adenauer-Stiftung magyarországi irodavezetője kijelentette: a kommunista diktatúra következményei Németországban és Magyarországon egyaránt még ma is érezhetők, nincsenek leküzdve.